

Te 924

ملکی محبوس

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنده
متصل گوشه
باشنده ۱ نومرولی
دائرة مخصوصه

آبونه شرائطی :
سنه لکی ۲۵۰
آلتی آیلغی ۱۲۵
غروشدر .

مجموعه من هیئتینجه
طبعی تالیف ایدلمه یین
آثار درج واعاده
ایملز .

اداره بسنه کونده بر هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعہ در

برجیات مصاصه لری

۱

صنعت نهدر ؟

اون طقوزنجی عصرده فرانسه عرافاسك بتشد. دیکي
الك سايان دقت اعظمیدن بری اولان (هیولیت تهن - H. Taine)
صنعت فلسفه سی - (Philosophie de l'Art) اسمندکی قعتمدار
اثرینک بو بجه تماس ایدن سطرلرنده :

[صنعتی ایضاح ایچون قطعی بردستور ویا تعریف بر مه حکم ؛
بلکه اوکا عائد واقعه لره نظر دقت کیزی جلب ایدر حکم] مائلده
درمیان مطالعه ایدیور . بزده بو خصوصده عینی اصولی تعقیب
ایدر چکیز . بر شیئی تعریف ایدیور مک ، اونی همه حال
آکلامش بولونق دیمک دکلدر .

بیلیور سکنر که حیوانات و نباتات علملری ، حیوانی و نباتی
حادثه لری تدقیق ایتمک ایچون بو ذی حیات مخلوقات کندی
اوزرلرنده تدقیقات پایور . تأیس ایدیلن باغچه لر و مشهرلرده
هر جنس حیوان و نبات موجود ؛ مدققلر بو محللرده ایجاب
ایدن تدقیقات وحی تدریسیاتی اجرا ایدیور لر . بزده صنعت
اثرلرینک باغچه سی و مشهری اولان موزهلر ، رونه لر ، شعرلر
رسملر ، هیکلری . . الخ تدقیق ایله ایشه باشلايه جفیز .

§ اولاً صنعت شعبه لرینک اوچدن بر مثال آلام . بالفرض
بر هیکلک قارشیمنده دورساق ، تارلاده باشاق طوبلایان قادیئلری
تصور ایدن بر تابلوی سیر ایتسه ک ، یاخود بر عالمه فاجه منی
تمیل ایدن بر درمی سخنده تماشا آیلش بولونسه ق هر شیدن
اول بزده شونلره بکیزر اندیشه لر حاصل اولور :

۱ - [هیکه باقاق] بو کوکس ویا بو قول یا بیلدایی
کی اولماسه کرک ، هیچ بو قدر اوزون قول اولورمی ؛ کوکده
ایله ده متناسب دکل . . .

چکیل ، دیلسز قیز ، فنا قیز ،
ئولوملره آشنا قیز !

..

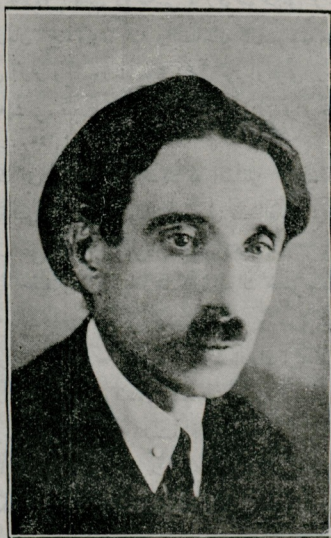
افق آتیه ، افق آتیه !
دوغوراجقیسک یته ،

کل یوزی کولن برچوجوق ؟
کوزم سونوک ، بکیزم اوچوق ،
بکیزورم ، چابوق دوغسون ؛
نوری بویجه بی بوغسون !

۲۲ - ۲۳ تشرین اول ، ۱۳۳۹

مهمل ساهر

ملی مجموعه

جلال ساهر بك

بجرامه

كوك اوقوده ، بر اوقوده ؛
سوقاقلر ، اولر اوقوده . . .
اوقو ، ئولومه بکیزه من
برشی ؛ قارائلق ، بر کفن ...
دنیا برضادلق کبی ؛
چارمايور حیاتك قلی ؛
هرشی سس سز ، هریر ایصیز ...
اویانلق برین ایم یالکیز .
بنده اوقوقی ئوزلرم .
قاپایر بلکه کوزلرم ،

دینسه باشمک روزکاری .
کیجه نك سیاه صاجلری
داغیلدجه بوکوم بوکوم ،
قاراییور تخیلیم !

بوسیه قیزك فوجایی
طلسمی بر عذاب آتیی ؛
ایسته مهن دوشویورم ؛
قورقویورم ، اوشویورم ...

..

کیم بیلیر ، ساعتك قایچی ؟
حالا اونك سیاه صاجی
صاریلی نیم بوخته ؛
حالا او نیم قوخته ...

۲ — (رسمی تماشایدرکن) نابولنك آرقاسنه تصادف ایدن قادیلر، دها اوزاقده اولدقلری حالده نیجین اوکده کیلردن دها بویولك اولارق ترسیم ایدلش ؟ . .

۳ — [تیارونی سیر ایدرکن] بو صفحه ده نه قدر جعلی ؟ هرچ بر زمان حدتی بر آدم ، حدتی بو قدر صنی و خفیف گه لرله افاده ایدرمی ؟ بو مجلس قطعاً برعائله مجلسنه بکزمه یور : دنیاده بر انسان ، شو تیارو محررینك ظن و تصور ایتدیکی کبی نه دوشونور ، نه ده حس ایدر . . .

ایشته برای ایضاح آلدیمز شو اوچ مثالده ، هراوچ اثر صنعت اوستند بولدیغمز قصورلرک مشترک و عمومی فادرمی ، او اثرلرک حیاته کی مودلرلرینه اویغون اولوب اولماسنده طوبلانیور دیمک اولیورده هر صنعت اثری ، طبیعتله اونک بر جزؤندن عبارت اولان بشرک شکل و ماهیتی و اجتماعی حیاتک مخفف تجلیلری تمثیل ایتک ایسته دیکی ایچون ؟ او اثرلرده آرایاجغمز شی ، کندی نمونه لری کمال صداقله ارانه افاده ایدمیلش اولمیلر . او حالده (Imitation) ک صنعتده کی اهریتی پک بویولدر . حق بعض (بدیعیات Esthétique عالمی) صنعت ، طبیعی تقلیددر [دیه تعریف و وضع ایتیلردر . § فقط بو حکم ، صورت مطلقه ده دوغرمیلر (تقلید) صنعتک غایبی اولایلیری ؟

اگر تقلید ، صنعت ایچون کفایت ایتسه دی ، اک بویولک مقلدلرک اک بویولک صنعتکار واک بویولک آثار تقلیدکده اک قیحتی صنعت (شکار — Chef d'œuvre) لری اولماسی لازمدی لاکن ، ایشک حقیقی هیچ ده بویله دکلدر .

هندسی و عملی بر اصول ایله ثابت قالبره دوکولن شکلر ، هیچ بر زمان (هیکل — Statue) عد ایدلمه مشدر . بوقالبدن چیقان شکلر اصلنه مطابق اولایلیر . فقط افادهمی اعتبار ایله علی العاده بر قویهدن باشقه بر شی دکلدر .

فوطوغرافی ماکنه لری — پک ایی بیلر سکزرکه — بلاقلره بر انسان ویا منظره نی اولدیگی کبی بوتون وضوحیله نقل وعکس ایتدیر یور . فقط مرهانیکی بر فوطوغرافی نی ، هیچ بر زمان (رسم) عد ایتمه یور سکز . لاعلی العین برعائله مجلسنده قونوشان ایکی شخصک سوزلری سسته نوغرافی ایله عیناً ضبط ایتسه ک حاصل اولان محاورات ، تماماً او ایکی انسانک قونوشالردن باشقه بر شی اولمادینی حالده بونی بز ، بر قومهدی ویا درام تلقی ایتمه یورز . اگر بویله اولسه بوتون مجلسلرک ضبط امله لری آثار صنعتدن عد و اعتبار ایتک اقضا ایتجری ؟

او حالده ، بر قالب دوکهمی ، بر فوطوغرافی بر سته نوغرافی بزده آزمان ایچنده وماکنه واسطه سیله کال سرعته طبقی طبیعینه اویغون اثرلر بریریه : بویکا رغماً بزیم اولنری بر اثر صنعت عد ایتمیش زده سبب نه در ؟ بو اهمیتی سؤالی برابرجه بوسوتون جوابسز بر اقام :

پک ایی تقدیر ایدر سکزرکه انسانلر آراسنده کورمک و کوردیکی کورتمک قابیلتری جوق متخالفدر ایی کورده بیلر ، هر حالده علی العاده کورنلردن جوق دها آزد . بو نادریشن انسانلر ، حقیقتلری واشیا و حائاتی ادراک خصوصنده پک متمایز اوصافه مالک درلر . بزده کی تجسس میلی ، بوانداریشن انسانلرک حقیقتلری واشیا و حائاتی نه صورته ادراک ایتدکلری آرامه سانددر . کندمک فو قدکی شخصیتلری ، کندمن درجه سنده اولانلردن دها فضه بر اشیاقفه اکلامق بشرک اک طبیعی حرکتلردن بریدر . اونک ایچوندک اک کورده و اییجه کوردیکی معتنا بر طرزده افاده ایدمیلن بویولک آدمملرک اثرلی بزیم ایچون دیکرلردن دها جاذب و دقتمنی دها زیاده جالیدر . چونکه بویکی شخصیتلرک روحلری او قدر قوتی و کندیلرینه منظور الان شیلری اولیه بر صورته ادراک مقتدر درک بر فوطوغراف ماکنه سنک عدسه می کبی کوردکلری عیناً نقل ایتزلر ، بلکه روحلرینک عدسه سندن کیروب اوشیره کندی موجودیتلردن ده بر نبذه علاوه ایدرلر و او صورته اولنری تصور ایلرلر . بناء علیه طبیعی تقلید خصوصنده او آدمملرک شخصیتلری ده مهم بر عامل وظیفه سی کورور .

ایشته فوطوغرافیلر ، قالب دوکهمی ، علی العاده محاوره لر شیمدی سویله دیکمز او (شخصیت نوردن) محروم اولدقلری ایچون عادی بر قویهدن عبارتدرلر و اثر صنعت تلقی ایدلمزلر . بر رسم ، قارشیمسندگی مودلک بوتون جانیلینی افاده ایتک ایچون آیلرجه ، حتی سنه لرجه جالیدر . (لوور) موز سنده (دانه) اسمندگی مشهور رسامک کوزل بر یورترسمی واردرکه رسام طرفدن تام درت سنده یابیلیمشدر . (کوستا و فلو) اسمندگی فرانسز رومانجیمی (مادام بوواری) سنی سنه لرجه چالیشدقدنصرکه تاملا یه بیلیمشدر . مشهور آلمان شاعر حکیمی (غوته) نک (فاوست) نامندگی شاه اثری بوتون بر عمرک محصول مساعیسیدر . بر آلمان داهی موسیقیشانی بر فورطنی صدا حالنده افاده ایدمیلک ایچون اوزون زمانلر ، اختیار حالنده ، اک شدید هوالرده اورمانلری کندیسنه سیرانکاه اتحاد ایتدیمی .

اورمیکه:

آقسام پیکورکن ینه سودالی و نازان ،
ایچدگی بوجیلین دره نك شن صولرندن ؟
کوردمگی کوزل کوزلر بیک عکسی برآن ،
ایچدگی بوجیلین دره نك شن صولرندن ؟
واردگی کوش کوشه کوشه بیاض سینله سلطان ؟
جیلانله سحرکه ایدرکن ینه فرمان ،
سودا آقپورمیدی خیال آدلی اولوقدن ،
دویدگی اساطیری خزان قومورلندن ؟
برایچه صاچدکی اوکوکسکده کی کلدن ،
آچدگی کوکر جیلره افسانه کوکلدن ،
عاشقوله ویردگی اولبرده کی ملدن ،
ایچدگی بوجیلین دره نك شن صولرندن ؟
روزکارله برخت ایدی خویالی آیلر ،
اسرارلی آیلرله کوش تلی نایلر ،
مستانه یورورلردی سحر یوزلی قادیلر .
آچدگی اوآهوله هیچ دوغورلرکن ؟
هرخله خیالده شکایله کولن آی ،
کور صاچلر بیک شعرنی آغوشمه ، کل ، یای !
کوکلم کبی ایاکرکن اقلرده اولن نای ،
ایچدگی بوجیلین دره نك شن صولرندن ؟
۱۹ ایلول ۲۳۹ محمد مسیح

صوفیانه:

غزل

نه عدمدن خیرم وار ، نه وجودی بیایم ،
یا لکن چهره مقصوده سجودی بیایم .
بن او مقنون نهائنه سینام که
طور سینهمده یانان نار ودودی بیایم .
بخی جانانه نکاهله صاقین غمز ائمه ،
شرع احمدده کی هرقید وحدودی بیایم .
شوق رخسار ایلر پروانه عشقم که مدام
شعله بارقه انداز شهودی بیایم .
بن الی سیم ، سیرو سلوک یوقدر ،
بکا اوکرتمه او اوراد ودرودی بیایم .
۱۹ ایلول ۲۳۹ شیخ حسین سعدالدین

ایشته بومثالرده کوسرتیورد که طبیعتی نقل ایدیشده علی العاده
تقلید وقویه نك قولایلی ، آثار صنعتده « کوجک »
شکلنده تجلی ایدیلور . چونکه (صنعتکار - Artiste) ک
(شخصیت - personnalité) ی طبیعتی افاده ایچون انکار
اولونماز بر عامل مهم وظیفه سنی کوریلور .
بومختصر ایضا حاددن صورکه آرق کندی کندیکیز (صنعت)
ایچون قطعه قریب بر تعریف بولایلر سکیز . دییه بیلر سکیز :
« صنعت » شخصیت بشریه واسطه سیله منظور اولمش
طبیعتدر . او حالده صنعتک برنجی موضوعی (طبیعت) اولبور .
فقط اون اخطار ایدریم که طبیعت ده نیجه ساده داغلر ، تپه لری
آکلاماملیدر . کله نك بوتون شمولیه بشرک الک حقیقی اضطرالری ،
اک شدید آرزو و اشتیاق لری ، الک بی امان احتراصلری ، اجتماعی
حیانه هر زمان وقوعه کله یان قیصقناخجلر ، عشق لری ، کینلر ،
وطن محبت لری ، ملت سوکلیری ، انسانیت دوغور لری . . . الخ
هپ (طبیعت) نامنی ویردیکمز (کل) ک ایچنده در .
موضوعی طبیعت اولان (صنعت) ک ، سبب وجود و شرط
اساسینک شخصیت بشریه اولدنی نتیجه سی ده شومطالعاندن
استنباط اوله بیلر زرا طبیعت کندی کندیه وار اولسده ،
انسان اولسده یی ، (صنعت) موجود اوله بیلر می ایدی ؟
بشری بو طور ارق کله نك اوزرندن قالدر یکیز ، بوتون ابداعات
بشریه ایلر برابر (صنعت) ده اورنادن قالدقار . او حالده
طبیعت بر منبع ضیا ایه اوکا مختلف رنگلر ویرده نك عکس
ایتدیره چک ده کیشدیریمی ماده ده روح بشردر . تقلیدک
صنعتده کی اهمیت و وظیفه سی مسئله سیه کلنجه بونی روحیات
مباحثه تماماً ایلرده تفصیل ایده چکیز . سزه شوقدر سوبله می که
صنعت ساحه سنده تقلیدک بوتون اهمیتی ، اشیا و حادثاتی عینی
عینه تقلیده دکل ، بلکه اونلرک طرز ظهور و حدوثی میدان
قوبقدردر . مثلاً بر رسامک موفقیتی بر تابلوسنی ، یا خود
هرهانیکی بر غروب منظره طبیعیه نی تصویر ایتک ایسته دیککیز
زمان ؟ تقلید ایده چککیز شی ، ساده اوتابلودکی بویالره شکلر
ویا او منظره دکی قیزلماقلره ساو رنگ و خطلر دکل ، بلکه
او رسامک ابداع قابلیتی و او تابلوی وجوده کتیریشده کی
معنوی فعالیتله او اثر طبیعتده کیزله ن یارانه قدریدر . او
حالده بکا صورارسه کز « صنعت مخلوقی دکل ، خلقتی تقلید
ایتمکدر » دییه سزه کدیرمه بر جواب ویرر و تقلیدک صنعت
ساحه سنده کی شو مهم وظیفه سنی مختصر و مجمل بر طرزده
افاده ایتش اولورم .
حسن عالی